

نوآموزان و نگاره ها

خشت اول

کتاب کار پایه اول دبستان
ویژه دوره آمادگی (انتقال)

مؤلف :
محمد مهدی بامشاد

شامل :

پازل های آموزشی، فعالیت های تکمیلی
صوت آموزی، تصویرخوانی و جمله سازی
آموزش کلمه به همراه سرگرمی و بازی های آموزشی
به انضمام کارت واژه ها

بهترین هدیه برای جشن شکوفه ها

بامشاد، محمد مهدی، ۱۳۳۷ -

نوآموزان و نگارها: خشت اول، کتاب کار پایه اول ویژه دوره آمادگی (انتقال): شامل
پازل‌های آموزشی ... / مؤلف: محمد مهدی بامشاد - مشهد: ضریح آفتاب، ۱۳۸۴
۹۶ص. مصور (بخشی رنگی)

ISBN: 964 - 429 - 038 - 0

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا

۱- آموزش ابتدایی -- راهنمای آموزشی الف. عنوان: ب. عنوان: خشت اول کتاب کار
اول دبستان ویژه دوره آمادگی انتقال: شامل پازل‌های آموزشی --

۳۷۱ / ۳۰۲۸۱

LB ۱۵۲۵ / ۸ / ۹

۱۷۵۳۳ - ۸۴ م

کتابخانه ملی ایران

نام کتاب :	نوآموزان و نگارها (خشت اول)
مؤلف :	محمد مهدی بامشاد
ناشر :	مؤسسه فرهنگی، هنری و انتشاراتی ضریح آفتاب
تألیف و طراحی :	زهرا شاه‌حسینی - فائزه ستاری
نوبت چاپ :	اول
قطع :	رحلی
شمارگان :	۳۰۰۰ جلد
قیمت :	۱۶۰۰۰ ریال
چاپ :	دقت ۳۴۱۹۵۶۰
شابک :	۹۶۴ - ۴۲۹ - ۰۳۸ - ۰
مرکز پخش :	مشهد - خیابان امام خمینی (ره) - جنب مسازمان آموزش و پرورش خراسان
	دفتر و فروشگاه مرکزی مؤسسه فرهنگی، هنری و انتشاراتی ضریح آفتاب
تلفن :	۴۵-۲۲۱
ایمیل :	۲۲۱۲۲۲۴
	«حق چاپ محفوظ است»

بدون شک همه پدران و مادران به فعالیت‌های آموزشی و پرورشی فرزندشان علاقه‌مند هستند و در فراهم ساختن امکانات وی تلاش می‌کنند. کودکی که نخستین بار قدم به دبستان می‌گذارد، با بسیاری از مسائل مانند قوانین و مقررات مدرسه، ارتباط با دیگران، خواندن و نوشتن رو به رو می‌شود و برای هماهنگی و یادگیری باید دست و پنجه نرم کند.

از این رو دوره‌ای به مدت یک ماه گذاشته شده است تا نوآموزان بتوانند در این مدت خود را برای خواندن و نوشتن و دیگر مهارت‌ها آماده نمایند. بنابراین به دلیل اهمیت زیاد این دوره کوتاه، لازم است والدین اطلاعات لازم را داشته باشند تا به موقع نسبت به یاددهی فرزندشان اقدام نمایند.

این کتاب به این منظور و به هدف تکمیل فعالیت‌های کتاب درسی (بخوانیم و بنویسیم) منطبق با هدف‌های کلی و جزئی کتاب‌های درسی مربوطه تألیف گردیده است. در واقع این مجموعه همان کتاب قبلی خود (خشت اول) است که با تغییراتی متناسب با شیوه جدید تدریس تنظیم و تدوین شده است.

تکات زیر شما را با ساختار و محتوای این کتاب بیشتر آشنا می‌کند:

۱- این کتاب متشکل از ۱۲ نگاره مطابق آنچه در کتاب درسی آمده است، ارائه می‌گردد که در مدت چهار هفته توسط نوآموز با نظارت معلم یا والدین کار می‌شود.

۲- محتوای مطالب به گونه‌ای تنظیم یافته است که نوآموز را به سادگی و علاقه فراوان در سراشیبی یادگیری می‌اندازد.

۳- همزمان با فعالیت‌های این کتاب نوآموز از (کارت‌های واژه‌های) مصور (رنگی) به عنوان یک ابزار ساده و جذاب در طول این دوره و حتی تا پایان سال سود می‌جوید. (دستورالعمل کارت‌ها در پایان کتاب آمده است)

۴- ساختار کلی هر درس عبارتند از:

الف - الصاق پازل مربوطه در صفحه اول هر درس به هدف تقویت مهارت کاربرد (ابزار)، تقویت ادراک حسی، قوای عقلانی و زبانی و پرورش مهارت‌های حرکتی ریز در نوآموز.

ب - از آنجایی که تصویرخوانی خود بخش مهمی از خواندن است و کودک از این طریق هم چشم خود را برای خواندن و نوشتن (از راست به چپ) آماده می‌سازد و هم به جمله‌سازی شفاهی و گسترش کلمه‌های فارسی دست می‌یابد. لذا در ابتدای صفحه دوم هر درس «تصاویر مرتبط» ارائه گردیده است. در ادامه این صفحه تصاویری به همراه نام آنها به منظور آموزش صداشناسی (صوت‌آموزی) آمده است.

شروع کار صوت‌آموزی در این کتاب برخلاف کتاب درسی که از صامت‌ها آن هم در ابتدا و انتهای کلمه ارائه شده، روندی مناسب و منطبق با رشد ذهنی و زبانی کودک یعنی قرارگرفتن مصوت^(۱) در آغاز کلمه تنظیم شده است تا کودک به سهولت بتواند به صوت‌آموزی دست یابد.

شایان ذکر است که هم در کتاب درسی و هم این کتاب، واژه یا نام تصاویر به منظور مطابقت با تصویر آمده است که به طور غیرمستقیم کودک آن را به خاطر می‌سپارد. لکن «توصیه» می‌شود روی این نوشته‌ها و آموزش خواندن آنها تأکید نشود.

۱- زبان فارسی دارای ۳۳ حرف و ۲۹ صداست. از این تعداد ۶ تا مصوت هستند. (ا-آ-ا-او-ای) که نقش اساسی را در گفتار و نوشتار بازی می‌کند. در بین صامت‌ها تعدادی از نظر صوت یکسان هستند ولی از نظر شکل متفاوت هستند. لذا والدین باید به این موضوع آگاه باشند که هدف ما در این دوره یاددهی شکل حروف الفبا نیست بلکه آشنایی کودک با صداهای فارسی (در آغاز و در پایان کلمه سپس در جای کلمه) است و به هیچ عنوان صحبتی از «حرف» نمی‌شود. مثلاً اگر از کودک خواسته باشیم تا کلمه ای را بگوید که در اول آن صدای (س)، (ا) باشد و او چنین بگوید: (صابون- علوم) درحقیقت او درست گفته است و هیچ ازومی ندارد که او را با شکل‌های متفاوت حروف آشنا کنیم. ضمناً از نظر علم زبان‌شناسی جایگاه مصوت در ابتدای کلمه نیست.

۵- در صفحه بعد آنچه به عنوان پیش نیاز (نوشتن) مورد اهمیت قرار می گیرد، به کار انداختن دست کودک است تا در آینده هم بتواند به سهولت بنویسد و هم قوانین نوشتن را یاد بگیرد.
در ادامه فعالیت های این صفحه شما با تمریناتی رو به رو می شوید که کودک را از طریق بازی و سرگرمی به هدفهای مورد انتظار خواندن و نوشتن هدایت می کند. (این تمرینات به افزایش دقت و تمرکز وی بسیار کمک می کند.)

۶- در مرحله آموزش بخش کردن و تجزیه کلمه های فارسی، در حد نیاز کودک در حوزه نوشتن (کتاب بنویسیم) نیز تمریناتی آمده است، توصیه می شود در حد لازم این تمرینات را ادامه دهید و از انجام تمرینات افراطی (بخش کردن و صداکشی) خودداری نمایید.

۷- استفاده از واژه هایی که بعداً مورد استفاده کودک قرار می گیرد یکی دیگر از تمرینات می باشد که در قالب تصاویری مناسب و کاربردی برای مطابقت معنایی لفظ (اول - غیر اول - آخر - غیر آخر) آمده است.

۸- شناخت نوآموز از پیچیدگی های خط فارسی و هموار کردن این مسیر خود یکی دیگر از مسایلی است که باید در این کتاب لحاظ می گردید. لذا تمریناتی برای معرفی و شناخت ظاهری حروف الفبا که در آینده با آن سروکار دارد، هم از نظر نوشتن و هم تقویت حافظه بصری ارائه شده است.

۹- به دلیل آنکه نوشته ها و تمرینات با دستورالعمل های آن که از نظر کودک نامفهوم است، مورد اشتباه و شبه قرار نگیرد، این دستور کارها در پایین هر صفحه آمده است.

۱۰- در پایان کتاب صفحه ای به معرفی چند نوع بازی آموزشی به منظور استفاده والدین آمده است.

۱۱- به منظور بهره گیری والدین یا مربیان از کلمه های هم آغاز و هم پایان برای تثبیت یادگیری صوت آموزی، در پایان کتاب کلمه هایی کمکی درج گردیده است.

به چند توصیه و راهکار در مورد کار با کودک توجه نمایید.

۱- استفاده از خمیر بازی، برش و چسباندن کاغذ، خط خطی کردن، کار با شن و ماسه، باز و بسته کردن دکمه، بازی با لگو، ساخت کاردستی های ساده مثل فرقه، بادبادک و غیره در این مرحله، از اهمیت بالایی برخوردار است. لذا طرز تلقی والدین از فعالیت های این دوره نباید منحصر به نوشتن و یادگیری صدای اول یا آخر کلمات باشد.

زیرا مجموعه این عوامل هستند که یادگیری های بعدی را تحت تأثیر قرار می دهد.

۲- به یاد داشته باشید که تقویت مهارت (گوش دادن) در این دوره جایگاه خاصی دارد که در آینده می تواند به خواندن و نوشتن بسیار کمک نماید. بنابراین شما می توانید با تمریناتی مانند خواندن داستان، گوش دادن به صداهای ضبط شده و غیره هنر خوب گوش کردن را در فرزندتان تقویت نمایید.

۳- برای اینکه کودک شما در آینده هم (خوانا) و هم (زیبا) بنویسد، از تمریناتی که این مسیر را هموار می کند، استفاده کنید. (آشنایی کودک با خط های عمودی، افقی، دایره، خط مایل به راست و چپ و شکل های هندسی مانند مربع و مثلث، همچنین نحوه صحیح به دست گرفتن مداد و صحیح نشستن در هنگام نوشتن در زیبانویسی بسیار موثر است.)

۴- کودکان قبل از آنکه کار خواندن و نوشتن را شروع کنند، باید مهارت هایی را بیاموزند. یکی از این مهارت ها، آشنایی با مفاهیمی چون سمت راست و چپ، بالا، پایین، فاصله چشم با صفحه، روی خط، زیر خط، خط زمینه است همچنین لازم است مهارت خودگردانی (استقلال یابی) مهارت کاربرد ابزار و مهارت برقراری ارتباط را نیز بیاموزند.

۵- به یاد داشته باشید که در هنگام آموختن صداهای فارسی، به جز تصاویر این کتاب و کتاب درسی، می توانید از نام کلیه وسایل حقیقی که در اطراف کودک قرار دارد، استفاده کنید. همچنین در هنگام تلفظ یک صدا سعی کنید نحوه تلفظ آن را بدون ترکیب با صداهای (اَ، اِ، اُ) به صورت صامت، مثلاً (ب) تلفظ کنید.

در پایان انتظار می رود نوآموزان با انجام فعالیت های این کتاب بتوانند به اهداف مورد نظر برسند و آمادگی لازم

بامشاد - تابستان ۸۴

۱- شنیدن با گوش کردن متفاوت است. شنیدن انعکاس طبیعی محرک های صوتی در برخورد با دستگاه حواس در ذهن است اما گوش کردن مرحله ای بالاتر و عالی تر از شنیدن است که فرد از میان صداهای مختلف آنچه مورد نظرش است انتخاب می کند.